

Diferenciálna diagnostika dermatóz na tvári

Mária Šimaljaková

Kožné prejavy na tvári

- podľa priebehu na akútne a chronické
- podľa klinických prejavov
 - bez zmien
 - so zmenami kožného povrchu
- podľa eflorescencií
 - makuly, erytém, edém,
 - papuly, noduly a infiltráty
 - vezikuly, buly, erózie
 - pustuly
 - ulcerácie, crusty, jazvy

Kožné prejavy na tvári

■ Akútne

trvanie na jednom mieste ≤ 24 hodín

opuch riedkeho tkaniva

s prejavmi erytému aj bez

trvanie ≥ 24 hodín

Quinckeho edém

- Etiol. - alergická reakcia na bodnutie hmyzom, na lieky, potraviny a iné látky
- Kl. o. - edém mäkkých tkanív, neporušený kryt kože
- subj. skôr pálenie ako svrbenie
- Riziko - udusenie pri opuchu jazyka a laryngu
- Th.: - atihistamínka i.m. Hydrocortison i.v.

Dif.dg.: Hereditárny angioedém kl. o. podobný,
edém - vyvoláva stres, podobné stavy v rodine,
častejšie príznaky akútneho brucha

Príčina - chýbanie inhibítora C1 esterázy

- Th.: - Danazol, plazma

Oedema Quincke

Myxoedema – edém mediálnej časti hornej mihalnice

Phlegmona palpebrarum

Urticaria

- Etiol. – fyzik., chem., liber., alergia
- Kl. o.: typický klinický prejav žihľavka
rýchlo vzniká a rýchlo zaniká,
málokedy je lokalizovaná len na tvári
nedá sa rozškríabať do krvácania
subj. - pruritus
- Th.: – vysadenie susp. látky
antihistaminiká, kortikosteroidy

Urticaria

D@nderm

D@nderm

Urticaria e frigore

Urticaria e frigore

D@nderm

Urticaria cholinergica

Kožné prejavy na tvári

■ Akútne

trvanie ≥ 24 hodín

po vplyve UV

bez vplyvu UV

Dermatitis solaris acuta

- Etiol.: slnenie prirodzené, umelé
- Kl. o. – erytém, edém, výsev vezikúl,
s následnou pigmentáciou
deskvamáciou
- Th.: prerušenie slnenia, steroidné externá

Dermatitis solaris acuta

Perniones

- Etiol: chlad 0°C a vlhkosť
- Skoro na jar, na jeseň
- Kl. o.: modročervené uzlíky, vezikuly,
teplo – erytém, bolesť
svrbenie

Perniones

Dermatitis solaris polymorphis

- Etiol.: fotoalergická dermatóza (UVA,UVB)
IV typ
- Kl. o.: ženy, jarné mesiace, niekoľko hod.,
dní po expozícii monomorfný
exantém
- Th.: PUVA, ochranné krémy

Dermatitis solaris polymorphis

Dermatitis solaris polymorphis

Fototoxické dermatózy

- Dermatitis phototoxica
- Dermatitis bullosa striata pratensis
- Photodermatitis pigmentaria
- V letnom období – lieky, rastliny, lieky, kozmetiká s fotoaktívnymi látkami
- Kl. o. - vplyvom UV ostro ohraničené plošné erytémy, čiarovité, v tvare listov a tráv, vezikuly, hyperpigmentácie, dlho pretrvávajú
- OA - kúpanie v prírode, pletie buriny, kosenie tráv, prechádzky v prírode, lieky, kozmetika
- Th.: kortikosteroidné externá

Dermatitis bullosa striata pratensis

Dermatitis phototoxica

Dermatitis phototoxica

Dermatitis toxica acuta

- Etiol. - chemické látky
- Kl. o.: ostro ohraničené,
monomorfné erytémy, vezikulácia,
subj. skôr pálenie a bolesť, bez teploty
- Th.: - lokálne kortikosteroidy v krémoch

Dermatitis toxica acuta

Iritičná dermatitída po oblizovaní

Eczema contactum acutum

- Etiol. – precitlivenosť IV. typu.
- Kl. o. – neostro ohraničený erytém, postupne edém, vezikuly, erózie, krusty
- Subj. pruritus.
- Anamnéza - alergia na rôzne látky u pac. resp.,. v rodine.
- Th.- antihistaminiká, kortikosteroidy v krémoch, lóciách, indiferentné obklady, kortikosteroidy celkovo eliminovať vyvolávajúci faktor

Eczema contactum acutum

Alergická kontaktná dermatitída paraľenyléndiamín

Eczema contactum - rám okuliarov - Ni

Eczema contactum - toluénsulfonylurea lak na nechty

Erysipelas

- Etiol. - betahemolytický streptokok
- Kl. o. - rýchle sa šíriaci difúzny,
ostro ohraničený erytém a edém
celkové príznaky, triaška,
teploty do 40°C
nevoľnosť a malátnosť
- Th - Prokain PNC G i. m.

Erysipelas

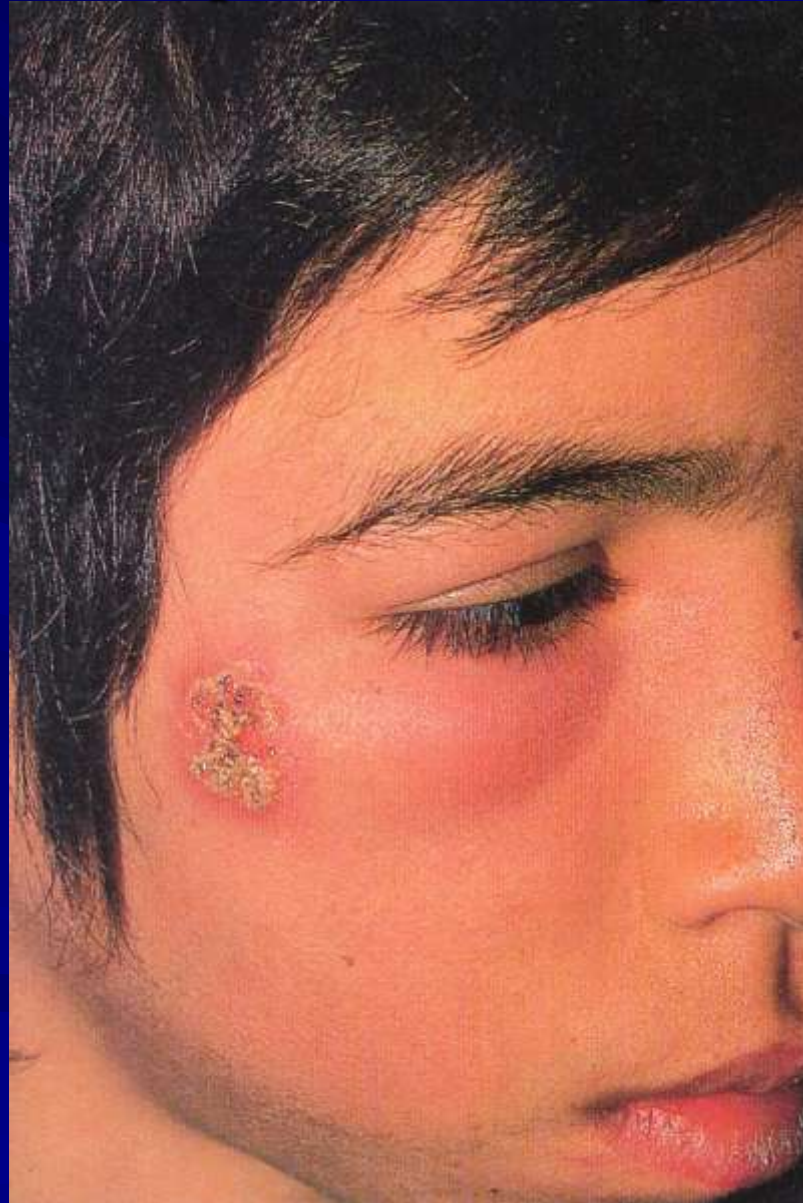

D@nderm

Herpes simplex

- Etiol.– HSV I
- Prodrómy - svrbenie, pálenie, pichanie
- Kl. o. - kdekoľvek na tvári,
najčastejšie na perách,
na zapálenej spodine - drobné
zoskupené vezikulky s čírym
obsahom
- Vyvolávajúci faktor - slnenie, menzes, stres,
inf. HCD
- Th.- lokálne, celkovo virostatiká

Herpes simplex

Eczema herpeticum

- Etiol.: HSV u AD
- Kl.o.: diseminované vezikuly s vpáčeným stredom, hlava, krk,

Celkové príznaky

Komplikácia CNS

Th.: virostatiká

Eczema herpeticum

Varicella

Herpes zoster

- Etiol. - varicella - zoster v.
- Kl. o. – bolesť - zápal stredného ucha, VAS, zápal okostice a.....
edém - flegmónu
jednostranne na erytem. spodine
zosteriformne vezikuly, krusty, jazvy
- postihnutie hornej vetvy trigeminu- edém okolo očí obojstranne
- Th.: virostatiká celkovo

Herpes zoster

Impetigo

- Bullosa, non-bullosa
- Etiol. - St. aureus, beta hemolyt. streptokok,
zmiešaná infekcia
výskyt - u malých detí, kontagiózne
vstupná brána - mikrotraumy
- Kl. o.- malé vezikuly, rýchlo sa rozrušia
zlatožlté chrasty
- Th.: dezinficienciá, atb.

Impetigo

Eczema contactum sec. impetig.

Toxicodermia medicamentosa

- Etiol.- rôzna – alergická I.-IV. typu
a fotoalergické a fototoxické reakcie
- Kl. o. – pestrý, imitujúci, rozsiahle
oblasti kože
- Fixný liekový exantém
- Th.- vysadenie, vymenenie lieku,
antihistaminiká, kortikosteroidy
- Testovanie

Fixný liekový exantém

Toxicodermia medicamentosa

Chronické dermatózy

Acne

- adolescentný vek
pretrváva až do 40-teho roku
postihuje pilosebaceóznú jednotku
- Kl. o.- komedón
- zápalové papuly,
pustuly, noduly a cysty
- Th. - podľa aktuálneho stavu lokálna,
celková

Acne

Akneiformné dermatózy

- Etiol.- kozmetiká, chlórované látky, steroidy, iné komedogénne pôsobiace substancie
- Acne mechanica – mechanické dráždenie
- Acne venenata - veľmi mastné kozmetiká
- Acne medicamentosa - nadmerný príjem vit. B brómu, jódu
- Mallorca acne - nadmerné slnenie a ochranné prípravky proti UV
- Acne picea - u mechanikov pri práci s olejmi, dechtom
- Acne excoriée des jeunes fills - vytlačanie minimálnych prejavov akné nechtami, hyperpigmentácie a jazvy

Acne excoriée des jeunes fills

Acne medicamentosa

Acne picea

Acne neonatorum

Folliculitis gramnegativa

- poruchy ekologickej rovnováhy baktériovej flóry kože
- Kl. o.- výsev folikulovo uložených žltozelených pustúl s úzkym erytémovým lemom, v seboroickej lokalizácii na tvári, ramenách, nad sternom
- Th.: - kultivácia, zmeniť liečbu akné

Folliculitis gramnegativa

Dermatitis rosaceiformis

- u mladších dospelých, u žien
- Etiol. - dlhodobou používané fluorované kortikoster., fluorované zubné pasty a ústne vody, niekedy anamnéza negatívna
- Kl. o.- drobné papulky, červenej farby na erytematóznej spodine, na povrchu sterilné pustuly
Výsev je viazaný na vlasový folikul
Lokal.: centrofaciálne, okolo očí a pier
vynecháva oblasť pod dolnou perou
- Th.: kryoterapia, metronidazol lok. a celk.

Dermatitis rosaceiformis

Rosacea

- medzi 40. - 50. rokom
- Etiol. – GIT, Demodex f., vazoneuróza, dedič.
- Kl. o.- centrofac. prechodné sčervenanie
neskôr trvalý erytém - teleangiektázie
červené papuly, papulopustuly na
erytémovom podklade
Komedóny sa nevyskytujú
Komplik. - blefaritída, konjunktivit., keratitída
Muži - rhinophyma
- Th.- atb., retinoidy, metronidazol, kryoterapia

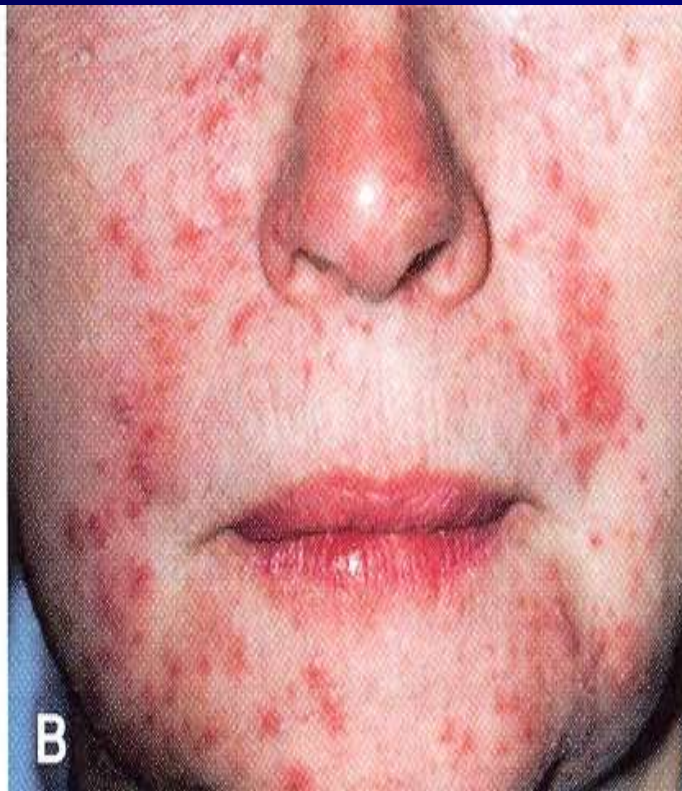
Rosacea

Rosacea

Rosacea

Rhinophyma

Folliculitis simplex barbae

- Etiol. - *Stafylococcus aureus*
- Kl. o. –po holení u mužov – brada, fúzy
červené papulky s pustulou viazané
na vlasový folikul.
chĺpky pevne držia
komedóny 0. FI
- Th. antiseptiká, atb. aj v kombinácii
s kortikosteroidmi
dezinfekcia holiaceho strojčka

Folliculitis simplex barbae

derm

Pseudosycosis barbae

- Kl.o.: zapálené papulky až pustulky
v mieste folikulov zarastanie chĺpkov.
Zápalová reakcia = obrana na cudzie
teleso
- Th.- zmäkčujúce externá, dezinfekčné
prostriedky,
mechanické odstraňovanie
zarastajúcich chĺpkov

Pseudosycosis barbae

Mykotické infekcie

- zoofilné dermatofyty – trichofýcia, mikrospória
 - deti,
 - poľnohosp., labor. - choroba z povolania
- Kl. o.–trichofýcia na brade, v oblasti fúzov, na koži na erytem. spodine výsevom folikulovo uložených papulopustúl.
Zápal do hĺbky – infiltrát – Kerion Celsi
Folliculitis agminata
Vlasy sa ľahko uvoľňujú
- Th. - antimykotiká, epilácia

Trichophytia profunda

Microsporia

Trichophytia superficialis

Dermatitis seborrhoica

- Etiol.: kvasinky, dedičnosť, GIT, HP, strava
- Kl. o.: erytémy ružovej farby, neostro ohraničené jemne sa ošup.
nazolabiálne ryhy, obočie,
rozhranie vlasatej časti hlavy a čela,
za a v ušniciach.
Jemné ošupovanie v kapilíciu
- Subj.: mierny pruritus
zhoršenie na jeseň a v zime
- Th.: antimykotiká, kortikosteroidy, špec. šampóny

Dermatitis seborrhoica

Dermatitis atopica

- Etiol.: genetika, polyvalentná precitlivenosť
porucha epid. bariérovej funkcie
- Kl. o.- erytémy a ošupovanie okolo očí
a úst, symetrické, svrbivé
- Anamnéza - alergická rinitída, konjunktiv.
začína v útlom detstve
prejavy aj inde na tele
- Th.: steroidy, PUVA, SUP,
imunomodulanciá, antihistaminká

Dermatitis atopica

Psoriasis

- Etiol. – genetika, imunolog. podklad
- Kl. o. – ložiská intenzív. ružovočervené
ostro ohraničené makuly, mierne infiltrované.
Šupiny suché, väčšie, ľahko sa odlučujú,
ošupovanie masívnejšie.
Vlasy držia,
Ložiskové nánosy šupín v kapilíciu
Lakte, kolená, kapil. diseminovane.
Zhoršenie na jeseň a v zime.
- Th.: lokálna, celková, fyzikálna terapia, imunomodul.,
cytostatická, biologiká

Psoriasis

Lupus erythematosus chronicus discoides

- Etiol.: autoimun. ochorenie - kolagenóza
- Kl. o. lokalizovaná forma na tvári -
červené ostro ohraničené, infiltrované
ložiská, pomaly sa šíriace, pevne
lipnúce šupiny. Hojenie atrofickými jazvami,
hypo, hyperpigmentáciami
ženy, v miestach vystavených UV
- Th.: Ochrana pred UV, kortikosteroidy, Delagil.

SLE

Subakútny lupus erythematosus

LECHD

Tbc cutis luposa

- Etiol. M. tuberculosis
- Kl. o. - špic nosa, líca, ušnice, ostro ohraničené ložiská, infiltrované, polycyklické, hnedočervenej farby charakter psoriaziformný, verukózný nodulárny s prechodom do jaziev.
- Th.: tuberkulostatiká

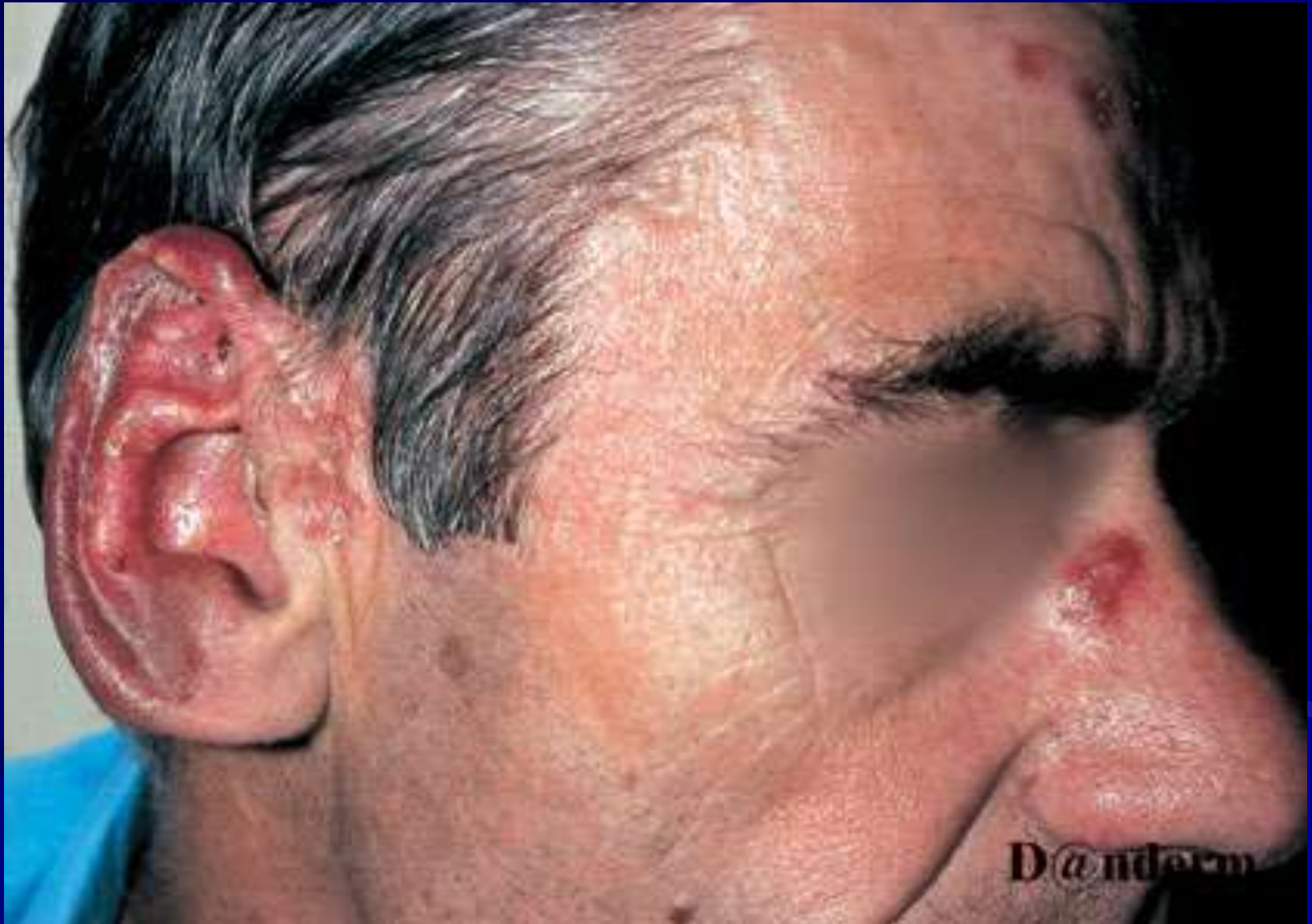
Tbc cutis luposa

Sarcoidosis

- **Etiol.:** neznáma, genetika, M. tbc,
- **Kl. o. - Lupus pernio** na špici nosa, priľahlých častiach líc teleangiektázie s uzlíkmi, mierne vyvýšené papuly červeno-, fialovohnedej farby.
Angiolupoid - prevažne ženy, na koreni nosa, drobné červenohnedé uzlíky s teleangiektáziami.
- **Th.:** kortikosteroidy, PUVA, vit D3

Sarcoidosis

Sarcoidosis

D@nderm

Dermatomyositis

- Etiol. - vírusy, atg., autoimunitné ochorenie
paraneoplastická dermatóza
- Kl. o. prevažne ženy v 5.- 6. decéniu.
Na lícach tmavočervený plošný,
škvrnitý erytém s edémom
horných mihalníc, mierne ošupovanie
tvár je hypomimická s plačlivým výrazom
- Th.: kortikosteroidy, cytostatiká, antimalariká,
ochrana pred UV, základné ochorenie

Dermatomyositis

Porphyria cutanea tarda

- Dedičné, získané 80% - pečeň, DM, HAK, HIV, LE,

Dexaboxyláza uroporfyrinogénu

Kl.o.: UV – koža – fragilita, vezikuly, erózie, chrasty, jazvy, hyper, hypopigmentácie hypertrichóza, solárna elastóza, mília, komedóny, pseudosklerodermia

Porphyria cutanea tarda

Pseudoporfýria po vysokých dávkach žiarenia v soláriu

Scleroderma

- circumscripta - en coup de sabre
- progressiva - alopécia, mikrostómia, zobákovitý nos, radiálne vrásky, hypomímia

Scleroderma

Vitiligo

1 až 3% svetovej
populácie

Vymiznutie
melanocytov

Terapia:

Externá fotoprotekcia

Puva-terapia

Vitix

Bez prirodzenej
fotoprotekcie:

koža sa rýchle spáli

Dlhodobo, karcinogenita

Purpura po vomite

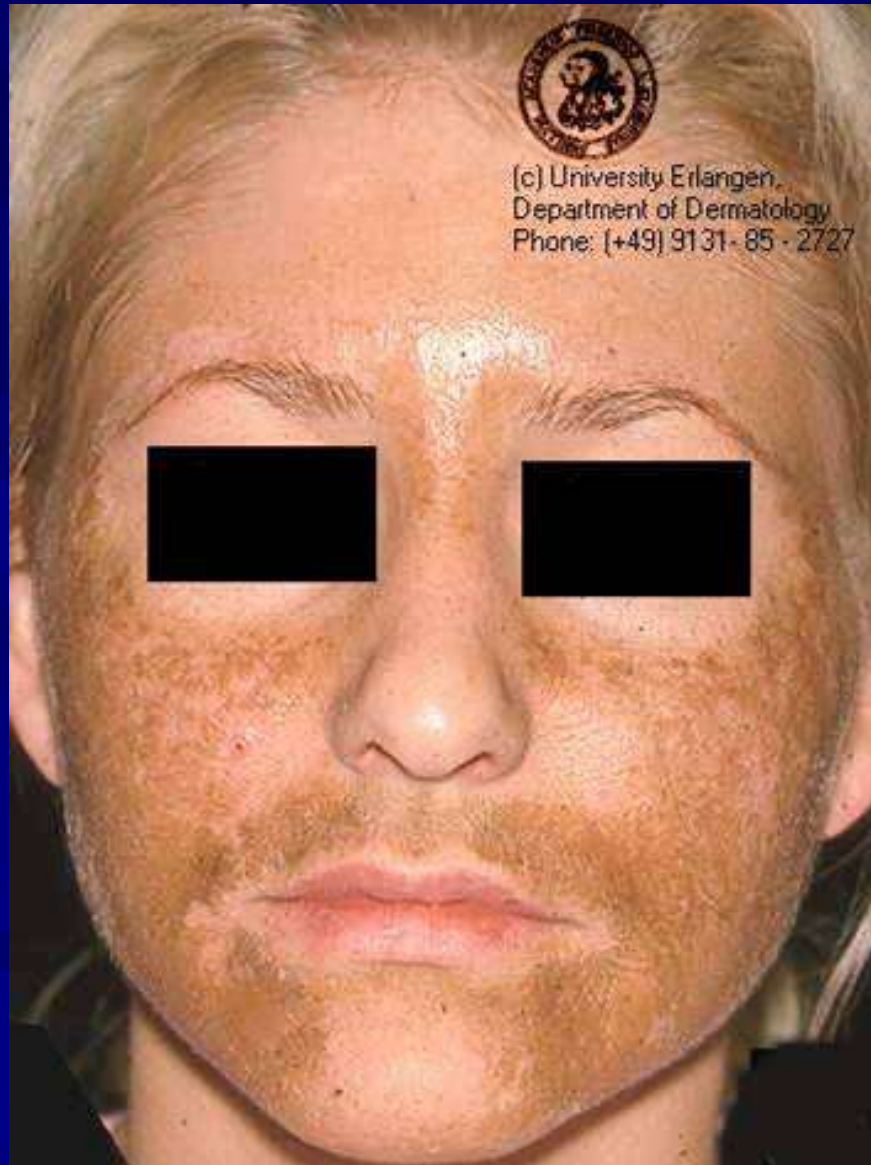
Chloasma

- Kl.O.: kozmeticky rušivá hyperpigmentácia na tvári podmienená zvýšenou produkciou melanínu v melanocytoch, v závislosti od vonkajších vnútorných faktorov

Výskyt - najmä u žien

- Chl. gravidarum, hormonale, medicamentosum, cachecticorum, cosmeticum
- Th .: prevencia, odfarb.

Chloasma

Efelidy

Slnkom indukované starnutie kože (fotoaging)

2 typy starnutia kože

- chronologické (genetický pôvod)

- slnkom indukované -
spojené s: -nadmernou UV
expozíciou

- svetlá koža

Lentigo senilis

Hlboké vrásky

Solárna elastóza

Prekancerózy, benígne a malígne nádory kože

Milia

D@nderm

Venous lake hemangióm

Keratosis seborrhoica

- Kl.o.: seboroické veruky -na tvári, trupe, končatinách - ostro ohraničené malé žlté škvrny, ploché papuly, postupne hrubnúce s hnedavým mastným povrchom o priemere 1 aj viac cm.
- Th.: kryoterapia, elektrokauter, laser, cytostatiká

Keratosis seborrhoica

Keratosis actinica

- u starších osôb vplyvom dlhodobého pôsobenia UV.
- Kl. o.: erytematózne makuly s mierne drsným povrchom sa náchylnosťou ku krvácaniu, postupne nánosy žltavých, špinavohnedých šupín

Keratoses actinica

Carcinoma basocellulare

- Nadmerné slnenie
- na miestach vystavených UV
- Kl. o. BCC solidum
 - pigmentosum,
 - sclerodermiforme
 - cysticum
 - ulcus rodens

BCC lokalizácia

- Vysoko rizik. zóna, zóna H: nodul BCC

- Stredná zóna: čelo, líca, brada, lebka, krk
- Nízko rizik. zóna: trup, končatiny - sBCC

BCC

BCC

BCC

Carcinoma spinocellulare

- Na podklade obligátnych prekanceróz
na poškodenej koži
- Kl.o.: indurácia,
nebolestivé verukózne ložisko,
postupne rastie, exulceruje

SCC

SCC s obrazom cornu cutaneum

SCC na dolnej pere

Verruca labialis

Lentigo maligna

- na miestach vystavených dlhodobo UV
neostro ohraničené škvrny hnedej až
čiernej farby, nerovnomerného zafarbenia.
- Bez subj. prejavov

Lentigo maligna

Lentigo maligna melanoma

- LM s infiltrátom, tvorbou uzlíkov.

Melanoma malignum

- zo začiatku čierne škvrny, ktoré sa postupne infiltrujú, krvácajú, rastú, svrbia
- Na podklade a bez podkladu pigmentovaného névu

Melanoma malignum

D@nderm

Melanoma malignum

Dermatitis artefacta

Záver

- Rozlíšiť niektoré dermatózy je veľmi problematické.
- Variabilný obraz je podmienený rôznorodými vonkajšími, vnútornými vplyvmi,
- nevhodná liečba
 - zmení klasický obraz ochorenia
 - podmieni vznik ďalšej dermatózy